

PRESENTACIÓ

Aquesta és la quarta edició de l'*Informe de la comunicació a Catalunya*, projecte de caràcter biennal de l'Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB), dedicat a descriure i analitzar els diversos sectors de la comunicació a Catalunya. L'objectiu principal de l'*Informe*, que segueix una línia força estesa a Europa, és oferir una visió global i sintètica del camp de la comunicació durant el període estudiat, destacant-ne els aspectes i tendències més rellevants, amb la finalitat d'esdevenir una eina de suport a la recerca, als acadèmics, als professionals i a les polítiques de comunicació del nostre país.

Les dates del període considerat: 2005-2006

La nova edició de l'*Informe*, continuació de les anteriors (2000, 2001-2002 i 2003-2004), centra la seva atenció en el bienni 2005-2006, i procura oferir el màxim d'informació actualitzada, tot i les dificultats que representa que fonts especialitzades del sector i de l'administració facin públiques determinades dades estadístiques amb calendaris i dates diferents (mensuals, trimestrals, quadrimestrals, semestrals o anuals, segons el cas). Aquesta circumstància dificulta la tasca de processament d'aquestes dades i les seves interpretacions.

L'*Informe* ha de fer front a les dificultats derivades de les mancances d'informació específica sobre la comunicació a Catalunya, diferenciada respecte a la que es troba disponible sobre la comunicació al conjunt de l'Estat. Pot ser rellevant apuntar que aquesta quarta edició serà la darrera que es realitza sense comptar amb les dades que en el futur aportarà el Baròmetre de la Comunicació i la Cultura, amb estadístiques més específiques sobre Catalunya i, més en general, sobre el domini lingüístic del català. Per cobrir aquestes llacunes els diversos autors i autores han procurat aportar dades singularitzades en la mesura de les seves possibilitats.

Treball en equip, obra col·lectiva

Una altra característica de l'*Informe* que es manté des de la seva primera edició, l'any 2000, és el seu caràcter d'obra col·lectiva. A la present edició hi han participat un total de 37 autors, experts en els diversos temes tractats. Els

autors són els responsables del contingut de cada capítol, però els editors hi han intervingut per marcar les normes de redacció, les pautes d'estil i els criteris documentals, i també per suggerir canvis i correccions que facilitessin l'homogeneïtat del conjunt de l'obra.

Com a novetat d'aquesta quarta edició cal esmentar l'increment de la col·laboració amb grups de recerca especialitzats. A més de l'Observatori de la Comunicació Local de l'InCom-UAB (en el capítol "La comunicació local") i del Grup de Recerca en Imatge, So i Síntesi (GRISS) de la mateixa UAB (en el capítol "La televisió"), aquesta edició compta amb la col·laboració formal de tres grups d'investigació d'altres universitats: experts de la Unitat d'Investigació en Comunicació Audiovisual (UNICA) de la Universitat Pompeu Fabra (en la coordinació de la segona part de l'*Informe*), de la Universitat Rovira i Virgili (en el capítol "La llengua") i de la Universitat Ramon Llull (en el capítol "Grups de comunicació").

Volem fer una menció especial a la col·laboració de Daniel E. Jones, traspassat el mes d'abril de 2007, pocs dies després d'haver-nos lliurat el seu capítol sobre grups de comunicació, que és el resultat d'una recerca més àmplia sobre la concentració de la comunicació a Catalunya, realitzada en el marc d'un conveni entre la Generalitat, l'InCom-UAB i la Universitat Ramon Llull, amb la inestimable col·laboració d'Àlex Lora Cercós.

Estructura de l'Informe

La quarta edició manté, bàsicament, la mateixa estructura de les anteriors. La primera part és la més extensa, i tracta de la situació dels mitjans. La formen 12 capítols: els tres primers estan dedicats als grans mitjans de comunicació -premsa, ràdio i televisió-; hi ha dos capítols més dedicats, respectivament, al sector cinematogràfic i a les indústries culturals d'edició discontinua -l'editorial, la multimèdia, la fonogràfica i la videogràfica-; també trobem dos capítols dedicats a grans eixos que conformen la comunicació contemporània -la publicitat i els grups de comunicació-; dos capítols més estan dedicats a aspectes fonamentals de les innovacions actuals -Internet i les telecomunicacions-; finalment, hi ha tres capítols dedicats a qüestions clau del sistema comunicatiu català -la comunicació local, les polítiques de comunicació i la llengua.

La segona part de l'*Informe*, "Prospectiva en comunicació. Grans tendències", de caràcter més assagístic, compta amb la col·laboració de professionals i experts en diversos sectors, que analitzen alguns dels temes més rellevants de la realitat comunicativa actual, amb referències als reptes de futur de les polítiques de comunicació, de la televisió (TDT), de la publicitat o de les agències de notícies. També s'analitzen les condicions que limiten l'exercici de la professió periodística i, en general, la producció de la informació, els nous problemes de la comunicació corporativa i les noves formes de comunicació en l'espai públic.

Finalment, l'*Informe* inclou una tercera part sobre l'estat de la recerca, que amplia la informació respecte a edicions anteriors, amb referències als actors, els estudis, les publicacions i les activitats de la política de recerca sobre comunicació.

Agraïments

Una obra tant complexa com l'*Informe de la comunicació a Catalunya*, amb edicions biennals, només és possible gràcies a la col·laboració d'un ampli nombre de persones, començant per la quasi quarantena d'autors i de tots els qui contribueixen a la seva coordinació i a la producció final.

He de fer un agraïment especial a l'equip editor: Isabel Fernández Alonso, que s'ha incorporat al treball editorial d'aquesta quarta edició i a la qual devem, en bona mesura, la puntualitat en la publicació final de l'obra; José Joaquín Blasco Gil, que ha realitzat tasques de revisió fonamentals; Josep Àngel Guimerà i Orts, per la seva important col·laboració com a coeditor de l'*Informe*; Joan M. Corbella Cordoní, que ha coordinat la segona part de la publicació; Marta Civil i Serra, que ha coordinat el treball d'edició des de les primeres passes, i Oriol Gibert i Fortuny, que ha dut a terme la tasca de revisió i correcció lingüística de tot l'*Informe*. Una menció particular a l'equip de maquetació: Ramon G. Sedó, amb el suport de Raquel Barrera Sutorra, per donar forma a la publicació. A la resta de l'equip humà de l'InCom-UAB que ha participat en el procés d'edició i de publicació: Miquel Gómez, Imma Ruano, Mireia Cirera, Frederic Tort, Núria Reguero i Jiménez, Julián Sanmartín, Maria Capurro. A Teresa Ferré, pel suport en l'edició d'alguns textos. I a Magda Polo, per l'acollida del projecte en el nou segell editorial Edicions UAB.

Suport institucional i patrocini

Vull expressar el nostre agraïment a la Generalitat de Catalunya, que ha donat suport a aquest projecte de l'InCom-UAB des del seu inici l'any 2000. En concret, i per a la quarta edició, a la Secretaria de Comunicació del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.

També vull reiterar el nostre reconeixement a Gas Natural SDG, patrocinador de l'*Informe* des de la primera edició, per mantenir el seu suport a aquest projecte.

El nostre agraïment a la Diputació de Barcelona, pel seu suport continuat als estudis de comunicació local i a l'Observatori de la Comunicació Local (OCL) de l'InCom-UAB. Al Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), a la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV) i a RTVE-TVE Catalunya, per haver acceptat novament la seva condició de subscriptors institucionals.

Gràcies, també, a les institucions, públiques i privades, que aporten dades indispensables per a l'anàlisi de la situació dels mitjans de comunicació.

Finalment, el nostre reconeixement a la Universitat Autònoma de Barcelona, pel suport continuat a l'InCom-UAB i als seus projectes, des de la seva creació l'any 1997.

Miquel de Moragas i Spà

Director

Institut de la Comunicació (InCom-UAB)

Bellaterra, juny de 2007